

examineret i Dogmatik — hvori jeg havde til-
egnet mig Martensens Anskuelser — af Clau-
sen og omvendt blev jeg examineret af Mar-
tensen i Gregetik, der fornemlig foredroges af
Clausen, saa at jeg altsaa var stillet under de
uheldigste Vilkaar, men jeg led virkelig ikke i
mindste Maade under dette Forhold. Dette
er dog et Exempel paa Noget, der virkelig indtraf.
Jeg troer imidlertid, at saadanne enkelte Ex-
empler Slet beviise, men da den ærede Drdfo-
rer nu fremdrog et saadant enkelt Exempel
til Støtte for sin Anskuelse, har jeg troet, at
jeg ogsaa kunde tillade mig at gjøre det Samme.
Jeg tør paastaae, at der for de Studerende,
som ville studere frit og selvstændigt, ikke er
nogensomhelst Bæmselighed eller Hindring ved
Universitetet, og at det Baand og den Ufrihed,
som den ærede Drdfører antog at være til-
fede, ingenlunde er det i den Grad, som han
antager, samt at den hele Argumentation, som
hentes fra den factiske Tilstand, ikke er begrundet.
Naar den ærede Drdfører paastod, at man
ved Examen gif saameget i Detail, ja, at man
endog gif i den Grad i Detail, at de Stu-
derende af den Grund maatte anvende 5, 6
a 7. Aar paa deres Studium, samt at de
maatte lære deres Collegier udenad og ikke
kunne faae Tid til noget selvstændigt Studium,
saa troer jeg at turde paastaae, at denne Skil-
dning er urigtig. Den væsentligste Fordeel,
der efter den ærede Drdførers Mening vand-
tes ved en Examencommission, var den, at
de Studerende derved bleve frie for at holde
sig strengt til Professorernes Forelæsninger;
Underviisningen vil foregaae som hidtil, man
vil høre Forelæsningerne, men naar man kom-
mer op til Examen, er man ikke under det
Tryk, at man bliver examineret af dem, der
have doceret. Det er egentlig Hovedpunktet.
Ja, det er ganske vist, at Medlemmerne af en
Examencommission ikke ville holde sig til Pro-
fessorernes Forelæsninger; thi hvorfra skulde de
kjennde dem? Men er dette heldigst for de
Studerende? De Studerende, der skulle under-
kaste sig Examen, have dog Ret til at fordrø,
at Prøven indrettes saaledes, at den hviler
paa den Forberedelse, der er meddeelt dem.
Men naar Examinatorerne ikke skulle holde
sig til Professorernes Forelæsninger, hvad ville

de da holde sig til? Troer man, at de ville
være frie for Systemer? Ville de ikke ogsaa have
deres særegne Meninger og examinere efter
dem? Det er jo bekendt fra Tydskland, at
der føres meget almindelige Klager over, at
Examinatorerne, valgte udenfor Universiteterne,
examinere efter visse Systemer, lige saa fuldt
som hos os Professorerne, men uheldigvis
med den Forskjel, at de ofte slutte sig
til gamle og forældede Systemer; naar nu
de Studerende efter et frit og selvstændigt
Studium komme til disse Examinatorer af
den gamle Skole, blive de aldeles affeiede
og kunne slet ikke komme frem med deres
nye Anskuelse og Opfattelse. Det er noget
Nyt, som Examinatorerne slet ikke ville vide
Noget af, fordi de ofte ikke kjende de nye
Systemer. Jeg troer, dette er et Factum, at
saaledes har det stillet sig ved mangfoldige
Examencommissioner i Tydskland. Skal en Ex-
amencommission i Sandhed opfylde sin Hensigt,
maa man til den vælge Mænd, der følge med
Videnskaben. Men have vi udenfor Universi-
tetet mange Mænd, der leve udelukkende for
Videnskaben, eller i alt Fald saaledes, at de
fuldstændig følge med Videnskaben? — og det vil,
som sagt, være nødvendigt, naar de skulle
examinere paa en tilfredsstillende Maade. Det
troer jeg ikke. Det er jo i Almindelighed
saaledes, at, naar Folk have fuldendt deres
academiske Dannelse, gaae de ud i det prak-
tiske Liv, mange af dem vedblive vistnok at
følge med Videnskaben, men dog nærmest i
specielle Retninger. Saadanne Mænd ville
imidlertid være de allerfarligste Examina-
torer, de ville nemlig have enkelte Spe-
cialiteter, som de ville examinere i, og det
vilde efter min Mening medføre en fuldstæn-
dig ubillig Bedømmelse af de Studerende.
Men, vil man sige, de ville føle denne Bæmsel-
lighed, og de ville vogte sig for den. Ja, det
er muligt, men de ville da slet føres til den
modsatte Yderlighed, netop fordi de ikke kjende,
hvoreledes de Studerende ere blevene underviste,
de ville holde sig til de almindelige Prin-
ciper, som det ærede Medlem sagde; men skal
Examinationen virkelig have nogen Betyd-
ning, kan man ikke blive staaende derved;
saalænge man kun taler om Principerne i Al-